

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvenredni ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijakove velja nižja cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četrisopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. Rokopisi se ne vračajo. — Predništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. Opravištvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Volitve za štajerski deželni zbor.

Iz slovenskih goric 29. jul. [Izv. dop.]

Volitve poslancev za naš deželni zbor pridejo zopet na vrsto, in vso našo pozornost bomo morali Slovenci obračati na nje. Ako dozdej nijsmo dosti storili v to svrhu, tako moramo saj zadnji čas po izgledu naših nasprotnikov na političnem polju nekoliko bolj delovati in se potegovati.

Imenitnost in važnost teh volitev nij in ne more biti neznana Slovencem. Mnogokrat smo uže bili poklicani na volilni boj; bojevali smo ga vselej še precej moško, bili smo zmagan, pa tudi zmagovali smo. Slednjo prikazen doživeli smo v mariborskem okraju. Noben drug okraj nam nij delal tolike skrbi, in tolike preglavice. Krive temu so bile razne okoliščine. Dvojica Brandstätter-Seidl je komandiratis mela slepo z volilci. Vlada je stala odločno na njiju strani, mariborski meščani pritiskali so na svoje podložne, dobrikali so se prijateljem, in vsi so zapeljevali lahkomišelnice Slovence tako, da so véasi nekateri naši izdali slovensko reč.

Zadnja volitev obnesla se je bolje. Slovencem so se odprle oči, in izpoznali so, ker jih je Brandstätterjeva obravnava in obsodba v Celju do tega izpoznanja prisilila — da njih v mariborskem okraju nijso zastopali možje, vredni tega važnega in častnega posla. Bil je tedaj na mesto Brandstätterjevo izvoljen naš g. dr. Radaj proti nemškutarskemu „paverskemu“ kmetu Wretze nu, katerega so Seidlovci in drugi naši protivniki potisnili na politično polje, ker nijso našli boljšega moža, kateri bi se hotel jim na ljubo javno blamirati. A g. Wretzel je doživel res tako blamažo, ka-

kor bi je gotovo ne bil, ko bi vstal mirno na svojej domovini „paverski kmet“. Propali pa so z njim tudi oni, ki so stali za njim — Seidlovci in cela truma nemškutarjev.

Ta propad bil je uzrok, da so načrt svoje postopanja nekoliko spremenili, ter so segnili po nečih odvisnih ljudéh, katere zdaj ponujajo nam Slovencem, da jih izvolimo za naše poslance v deželni zbor. To postopanje kaže jasno malovrednost in nepravilnost naših političnih protivnikov.

Ker so prišli ob vse zaupanje pri naših kmetiskih volilcih, nijmajo poguma več, stopiti pred svet kot kandidatje. Brez podpore teh „odvisnih ljudi“ pa Seidl et comp. ne pride nikdar več s pomočjo slovenskih volilcev, niti v deželni, niti v državni zbor.

Naši nasprotniki pa poznajo vse naše dobre in slabe lastnosti. Zapazili so preveliko ponížnost Slovencev, jih preveliko ubogljivost in premalo samostalnost. Skušnja sama jim je večkrat pokazala, da Slovenci prav radi in lahko verujejo tujcem in njih sladkim besedam, če tudi sebi na veliko škodo. Zraven Seidla postavili so g. Seederja v mariborskem okraju za kandidata, češ, da mnogi od njega odvisni bodo se mu hoteli prikupiti s tem, da ga izvolijo za poslanca, drugi se mu hvaležni skazati — ljudje brez trdnega prepričanja ne bodo si upali, voliti drugega.

Mi Slovenci moramo drugače misliti in računati.

Mi moramo pred vsem pred očmi imeti, da si volimo poslanca, t. j. svojega zgovornika. Kdo pa ima vse sposobnosti in potrebne lastnosti za to nalogo? Gotovo v naj-

manjšej meri kakov Seeder, ki sam nij neodvisen, ampak mora delati, kar mora.

On kot stalno nameščen mož, dobiva svojo gotovo plačo, opravlja tiste posle, katere so mu odmenjeni in sicer tako, kakor se to terja od njega.

On prav za prav ne more in ne sme tako ravnati, kakor mu morebiti srce velevala.

Seeder tedaj nij za poslanca nikakor sposoben, ker je vseskozi odvisen mož. Mi Slovenci pa potrebujemo neodvisnih, neustrašljivih mož, da se bodo naše slovenske pravice tako zagovarjale, kakor to terja naše hudo stanje. Naše stanje mora se nam olajšati, naša bremena morajo nam se zmanjšati. Da so taka, to dokazovati morajo vedno in vedno naši poslanci na primernem mestu brez ovinkov, odločno in jasno, ter terjati, da se ozir jemlje tudi na naše želje in prošnje. In da se to zgodi, moramo si tudi take može izbrati za poslance. Pri volitvah treba nam je pred vsem vedeti, da gre za našo korist in čast. Ako si ne izvolimo dobrih in zmožnih slovenskih poslancev, ostane pri tem kar imamo, če gre vse dobro; lahko pa se tudi izpremeni vse še bolj na slabo. Škoda in nadloga trla in žulila bode le nas, ker smo bili pri volitvah premalo previdni. Na drugej strani pa bomo doživeli sramoto in zasmehovanje, da se oklepamo in držimo tujcev, ter izročamo jim najimenitnejše posle. Ali bi bilo častno za nas Slovence, ki smo volili pri zadnji volitvi narodnega moža za poslanca, če bi 12. avgusta tega v stran pustili in volili moža na njegovo mesto, katerega nam ponujajo in usiljujejo naši nasprotniki — možje, brigajoči se

Listek.

O zedinjenji italijanskega naroda.

(Govor dr. V. Zarnika v ljubljanski čitalnici.)

II.

(Dalje in konec.)

V Napolji je imel bourbonski kralj Ferdinand III. „bomba“, vedno do 80.000 lazzaronov krog sebe. Imel je priimek „bomba“, ker je pri vsakem uporu takoj v Napolj hitel, ter dal koj bombe na uporni narod metati. Lazzaroni so bili ljudje, ki so živeli ob makaronih, ribah in o tatvini. Njihovo najljubše delo je bilo: nič delati in z raztegnenimi udi na solcu ležati. Oni so tudi iznajditelji pregovora, da je slajša stvar: nič delati — „il dolce far niente“. Te lazzarone je imel „re bomba“ vedno pri rokah, če jih je bilo potreba na napolitansko inteligencijo poščuvati, kralj jih je pošiljal nanjo kakor pse. A zje dinjena Italija jih je korenito odpravila, tako, da se dandenes popotnik čudi, pridši v Napulj

ne opazivši več ne sledu ne tiru te nekdanje historične napolitanske dike. Se ve, da je zedinjeno Italijo stalo mnogo truda in penez, ker vstvariti je bilo treba vse „ab ovo“, kar se od civilizovane države zahteva. Nij pa treba misliti, da si Italijani svojo državo predstavljajo kakor kakšno „dolino solz“, ter so Bog vedi kako nesrečni v njej, in da le po tem hrepenijo, kako bi iz te ječe ušli, Italija spada mej najsvobodnejše države tega sveta, vsak se giblje kakor se hoče, liberalci imajo toliko in take pravice kakor klerikalci; piše in govori se, kar se hoče. Še celo kralju se sme javno zabavljati, nikomur ne pride na misel, tožiti koga zastran razžaljenja veličanstva, — na kar se pa z vso ostrojtjo gleda, je pa to, da se morajo davki redno vplačevati. Uže Cavour je rekel: svoboda je draga stvar, plačati je treba, mnogo plačati, če hočete svobodo imeti in kar zraven spada, dobro upravo in dobro pravosodstvo. Zato so pa davki narasli — glavni uzrok tej neugodnej prikazni je pa ta, da je postala Italija velevlad. Italija

zdaj lahko postavi na noge 1,200.000 vojakov. Ta vojska požre polovico dohodkov. Majhne države pa imajo malo vojakov, torej male izdatke in malo davka.

Na enej strani so Italijani ponosni, da so velevlad postali, na drugej strani pa si želijo prejšnjih razmer nazaj, ko so še malo plačevali v državno blagajnico. Se ve da pa tudi takrat nij bilo mnogo železnic in da sti bili javna uprava in pravosodstvo na jako nizkej stopinji. Reči se mora, da je bilo zadnjih 18 let v Italiji mnogo rovarij in zarot, a niti ena, še celo sicilijanska Mafia nij delala na razrušenje italijanske države. Tudi nij treba misliti, da je italijanska duhovščina v svojej večini zoper zedinjenje. Italijanska duhovščina je v prvej vrsti katoliška, ali ob enem pa tudi dobro italijansko narodna. Celotno mej duhovščino pri kuriji bi se našlo komaj 10% taci, ki bi si želeli razdrobljenje Italije v majhne kosce. Znano je, da je bila 1848., 1849. in 1859. leta ravno duhovščina, ki je navduševala italijanski narod v boji proti tujcem.

za nas, kadar nas hočejo za svoje sebične namene rabiti?

Tako početje bila bi najhujša zasušnica našej političnej zrelosti, ter bi kazalo popolno pomanjkanje doslednosti v vsem našem postopanju.

Takih slabih lastnostij pa menda ne bode nihče izmed nas javno pred svetom razkrivati hotel! Ako smo Slovenci že tako sprideni, ter nam je ohranitev časti tako mala briga, tedaj je bolje, da prepustimo svojim nasprotnikom, ne le poslanske sedeže, marveč tudi vse volitve.

Toda, slovenski volilci, ozirimo se po lepej našej domovini, oglejmo si vso njeno krasoto in milobo — blažena tla! — Kdo bi jo mogel in hotel zapustiti, ako jo vidi tudi v nadlogah?

Varujmo jo, spoštujmo sveta tla, katera so nosila našo zibelj, ne bodimo izdajniki lastne krvi! Tujec brani in zagovarja naj svojo domovino in svojo mater, svojo morajo braniti in zagovarjati njeni sinovi — zvesti in zavedni Slovenci! Vsi pojdemo 12. avgusta na volilno mesto; pa voliti hočemo le našince, može svojega zaupanja! Mi spoštujemo pravične uradnike, ne gledé na narodnost, mi spoštujemo naše sosede Nemce, ako so spoštovanja vredni; pa za naše poslanca, za naše zagovornike jih ne bomo nikdar volili. Naše interese hočemo sami Slovenci zagovarjati; nij nam treba niti Seederja, niti Seidla, niti drugih enakih gospodov. Slovenci držimo s Slovenci. Ako smemo sploh pomoči pričakovati, dobili jo bomo najbolj gotovo in najpreje od svojih. — Volimo tedaj tudi svoje ljudi v vseh volilnih okrajih za poslanca!

J—a.

Iz Bosne in Hercegovine.

Dunajska uradna „Wiener Abendpost“ poroča 1. avgusta, da je 18. vojna divizija prestopila ta dan iz Dalmacije hercegovinsko mejo. Torej je akcija zasedanja začela se na celej liniji.

O napredovanju okupacije Bosne poroča oficijozen telegram iz Derventa 1. avgusta: Avantgarda avstrijske vojske je prišla v Banjaluko.

V glavnem mestu Bosne, v Sarajevu, pa je mohamedanska revolucija proti turški oblasti tako huda, da telegram poroča, da so morali bežati iz Sarajeva avstrijski konzul Vašić, turški guverner, podguverner in več turških oficirjev. Mohamedanska druhal,

vojena od Hadži-Loje, je menda nezadovoljna, da se Turki brez boja Avstrijcem udajejo.

Tako je tedaj verjetno, da bodo naši vojaki še nekoliko boja in krvoprolitja imeli, predno od Banjaluke napredovavši, dobodo glavno mesto Sarajevo v roke. Vendar nij misliti, da bi se divja in nedisciplinirana druhal, ki jo Hadži Loja vodi, količkaj dolgo mogla braniti proti kanonom in rednej naši vojski. Morda se bode koncem še vse dalo z mirom pogovoriti.

Kakor iz Broda javljajo oficijozni telegrami 31. julija, je bil fcm. Filipović v turškem Brodu in potem v Derventu od turških dostojenstvenikov srčno pozdravljen. Turki so rekli, da stanujejo dovolj blizu avstrijskih mej, da mogó znati ceniti blago in pravično vladanje pod Avstrijo, zatorej zaupajo v bodočnost popolnem. — Vročina je tako velika, da je vojska imela na maršu veliko trpeti.

Generala Filipovića poziv do svoje vojske se glasi:

„Vojska mej domačini najostudnejše oblike in fanatički verski in plemenski boj ob naših mejah, prisilil je stotisoče beguncev varstva iskati na avstro-ogerskih tleh pred neusmiljenim zatiranjem.

„Nj. veličanstvo cesar, naš najvišji vojskovodja, kateri neče svojega ozemlja prepustiti tujim anarhičnim poskušanjem za torišče, in ki ne more še dalje končno tudi našemu miru in naši varnosti resno pretečih spletak v sosednjih deželah trpeti, je sklenil v soglasji z vsemi velevladstvi Evrope, in z odobrenjem porte, temu nevarnemu stanju na določen način s zasedenjem Bosne in Hercegovine konec storiti.

„Zvesti načelom lojalnosti, katera so uže od nekdanj znak naše politike, tudi zdaj ne prekoračimo mej države iz deželohlepnosti, nego iz neodvrnljive skrbi za svoje blagostanje.

„Vojaci! Vaš nalog je natančno predčrtan!

„V proklamaciji, katera se bode ob enem Vam objavila, obljubuje se prebivalcem Bosne in Hercegovine slavnostno, da se bode z njimi ravno kakor s prijatelji, ako se bodo voljno uklonili mojim naredbam, ter da se bodo spoštovala prava vsake narodnosti in vere, in bodemo branili lastino in hišne pravice.

„Vaša vedno voljna pokorščina v ukaz h našega najvišjega gospoda vojne, Vaša izgledna disciplina sta mi porok, da bode te izpolnili to, v Vašem imenu dano obljubo.

Znano je, da so pred prihodom Garibaldijevem v Sicilijo ravno menihi v Palermi dali prvo znamenje za upor proti bourbonskemu trinoštvu. Tudi Pij IX. nij imel v svojem srcu nobenega sovraštva do zedinjene Italije — vsaj tako pripovedujejo tisti, ki so ga bolj natanko poznali.

Ko je bil prišel cesar Franc Jožef 1875. leta kralja italijanskega pozdravit v Benetke, napil je tudi zdravico zedinjenej Italiji, rekoč, da je bila to nekako čudna osoda, ki je kljub vsemu zaviranju skoro na čudežni način Italijo skovala, osoda, katerej se nij mogel nihče ustavljati.

Zedinjenje Italije je bilo mnogim drugim narodom v izgled. Tako so pozneje Nemci nastopili ravno isto pot. Ali zedinjenje Nemčije nema toliko romantike in poetičnega svita. Tam je stal na čelu velike militarne države

mož „iz železa in krvi“, ki se je prej s kraljem zjedini in znenil. Potem je z nogami teptal pravice parlamenta, ter se posmehoval vsem njegovim terjatvam, in ko je parlament dejal, da odločno odbija kraljeve zahteve in da ne sprejme predloženega mu budgeta, odgovoril je Bismark: „jaz se ne brigam za vaše proteste, denar bomo vzeli tam, kjer je dobiti. Ravno za to ima povestnica zedinjene Italije plemenitejšo in lepše poteze, ker prizadevali so si pri tem velikanskem početju večinoma pošteni, blagi in značajni možje. Mazzini je obče mnenje vzbudil ter mladost zato idejo navdušil. Ta ideja je potem peljala Garibaldija v vojsko. Diplomatično in administrativno je pa Italijo Cavour uredil. Črez vse to pa je Viktor Emanuel pogrnil svoj plašč in s tem je bila Italija dogotovljena.

„Pri izvrševanju nam dane naloge, ne bodem trpel nikakega ugovora, in znal vsakemu protiviljenju, naj pride od katere strani hoče, ustaviti se.

„Vojaci! Vaš nalog, plemenit in vzvišen v svojem cilju, je težak.

„Odvisno od razmer v deželah, v katere boste stopili, čakajo Vas trudapolni hodi, pomanjkljiva prenočišča, pomanjkanja in trud vsake vrste.

„A s polnim zaupanjem naslanjam se na Vašo moč volje in vstrajnost; Vam nij tolike zapreke, da ne bi je z lahka zmogli.

„Še jedenkrat, vojaci! ponavljam, ne peljem Vas k zmagi, nego peljem Vas k težkemu delu, katero se bode opravljalo v službi človečanstva in kulture.

„Te besede, katere se tolikrat zlorabijo, te naj si z Vami pridobijo pod perutami dvočlalnega orla povečano čast in nov svet.

Filipović, fzm.“

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 2. avgusta.

Cesarjevič Rudolf je prišel 1. avg. v Prago in je bil slovesno sprejet s slavsklici. Zvečer je bila bakljada in serenada.

Finančni minister je izdal ukaz, kateri odpravlja prepoved o izvaževanju konj.

Hrvatska mesta Samobor, Sisek, Kostajnica, Požega, so bila tudi razsvetljena, praznovaje prehod avstrijske vojske črez mejo v Bosno. Daj Bog, da se velike nade hrvatske o slovanskej koristi te okupacije tudi res izpolnijo.

Na **Ogerskem** bodo prihodnji ponedeljek začele se volitve za državni zbor in bodo trajale do 14. avgusta.

Vnanje države.

Italijanska „Opinione“ se huduje nad avstrijskim novinarstvom in žuga. Ona pravi: Avstrijske novine zamenjujejo malo pest fanatkarjev z italijansko vlado in pametno večino. Avstrijsko novinstvo s tem krivico dela, če tako govori, kakor da bi bila Italija avstrijska provincija. Tak jezik iz tuje dežele je neznosen. Nemčija se je vnovič pokazala kot protitalijanska zaveznica od leta 1859; zatorej mora Italija s zaupanjem v samo sebe svoj strelni prah suh ohraniti. Italija želi prijateljstva z Avstrijo, pa ne na stroške svoje časti. Nemška zveza z Italijo je prazna fraza kneza Bismarka.

Iz **Carigrada** se javlja, da je bilo 30. julija ministersko posvetovanje, pri katerem se je bralo sultanovo pismo glede avstrijske okupacije Bosne, v katerem baje sultan hoče svoje pogoje nasproti Avstrijcem vzdržati. Do Mitrovice se hoté Turki baje umakniti, a pri Mitrovici bi se branili, ko bi Avstrijci hoteli še nižje prodirati.

Iz **Rima** se poroča, da je kardinal Franchi, desna roka papeža Leona XIII. 1. avgusta ob jedne uri zjutraj umrl.

O **nemških** volitvah se iz Berlina poroča 31. jul.: Dozdaj je okoli 100 volitev znanih. Mej temi je 40 narodno liberalcev, 14 klerikalcev, 1 konservativcev, 8 prostokonservativcev, 7 naprednjakov, 1 Poljak, 1 partikularist, 1 Elsaski protestar. Socijalni demokrati so imeli povsod ogromno število glasov, a nijso zmagali. Le Liebknecht je dozdaj voljen mej njimi. V več krajih pridejo v ožjo volitev.

„Pol. Corr.“ piše o **ruskej** vojski v San Stefano sledeče zanimivosti: Na ukaz Todtlebua je šlo v minolih dnevih več generalnih štabnih oficirjev na važne kraje to in onstran Balkana. Nadzorovali bodo stanje vojske kakor tudi utrjenja, da bodo tudi poročali, kje se morajo nova narediti. Na važen način so se tudi čete v vzhodnej Rumeliji premaknile. Mej San Stefano in sv. Jurijem nastavili so

v minoli tednih dve popolni garlni diviziji s topništvom vred. Na malem prostoru mej sv. Jurijem in selom Kiteli postopila se je cela četrta armadna četa obsegajoča 16 in 30. peško divizijo in 2., in 3. brigado lovcev. V Jarem-Burgasu leži 3. divizija garde. 9. in 14. divizija šla sti v Hademkijö. Kor grenadirjev zjedini se je pri Galipolji. Generalni lejttenant Šuvalov potoval je v Bujuk Kalkali. V Odeso odpotovalo je 6 oficirjev, da bodo one vojake ki so iz bolnic odpuščeni, odpravili k svojim polkom v Bolgarijo in vzhodno Rumelijo. Od kar se je zvedela v ruskeji vojski konvencija angleško turška od 4. junija, je preverjenje občno, da je vspehe ruskega meča ukradla Rusom Angleška, in da je zato nov boj neizogiben. General Todtleben se je baje izjavil: „doslej smo vojevali se za Slavjane, zdaj moramo pa za Ruse meč v roke prijeti.“ Cela ruska armada, ki je uže tolikanj leto in dan morala pretrpeti, je nezadovoljna z delom berlinskega kongresa, ter je navdušena za nov boj.

Dopisi.

Iz srednje Ipave 28. julija [Izv. dop.] Uže mnogo časa rogovili po naše starodavnej slovenskeji Gorici nekova kasta, koja hoče na vsak način biti italijanska. Demonstracije, rovanje, hujskanje najostudnejše vrste so jej sredstva, po katerih bi mogla blaženeji svojeji materi Italiji v naročje zleteti. Pe tarde, izdajalski plakati, laška tribojnica na Kalvariji i. t. d. in še celo na stolpu stolne cerkve, so vidna znamenja, i prava lestva, katera je naslonjena na laško drevo, katero vse polno sladkega sadu tem rogoviležem obeta. Kje so pa Slovenci? mogel bi marsikedo pitati, a odgovor bode dobil: Slovan, od veka zaničevan, od nobenega podpiran mora v svojeji sveteji jezi, in zvestobi molčati. Kri vreje, kipi gori, za brambo miljene, ljubljene mu domovine Avstrije, ali ... molčati mu je vendar!

Na stolpu stolne cerkve vihra tribojnica laška, policija stika in stika, kje bi našlo ono gnezdo rogoviležev, pa, teško ide, reč je tajna in stvar ostane — mrtva! Ali kaj bi stikali, kaj iskali, vprašanje eno samo: Čemu laški magistrat, župan laški, starašine vsi laški kakor da bi res v Gorici ne bilo nijednega Slovenca?!?! Čemu Slovenci tlačite, Italijana pa jačite? Kaj je temu krivo? Kdo? Na lastnih prsih gojimo gada, kateri Avstrijo vedno pika. Dvignite Slovence iz prahu, podajte mu roko, zatrite laškemu gadu glavo, izročite zvestemu Slovencu v slovenskeji Gorici gospodarstvo v roke, potem ne boste več vi deli vibrati laške zastave na stolpu cerkve niti nikder!

II. Z Gorenjskega 28. julija. [Izv. dopis.] Več kot dve leti so magjarski in drugi Slovanstvu sovražni časniki pisali proti osvojenju Bosne in Hercegovine, ter Andrassy se je z obema rokama branil teh dveh slovanskih provincij; a zdaj je pa sklenil kongres, da mora Avstrija zasesti te dve deželi, v njih narediti mir, in kakor se pripoveduje, se je sam Andrassy potegoval za to. Marsikateremu človeku se je čudno zdelo, da se je zdaj Andrassy, Magjar z dušo in telesom, na jednokrat premislil in sprijaznil z mislijo, katerej se je prej tako protivil, znavaši, da se s tem zameri svojemu narodu. Druzega zanj nij bilo, ko bi Avstrija ne bila hotela tega izvesti, bi kongres bil izročil to nalogo Črnej gori ali Srbiji; povečanje teh dveh slovanskih državic je pa Magjarom in Andrassju samemu jako zoprno, ker bi se potem slovanski duh, zavest in vzajemnost še hitreje razvili in iz-

podrinili magjarsko oholost. Zdaj se pa na deja, te dve deželi po magjarsko-azijatskem okusu preustrojiti, da bi služili za orožje proti napredujočemu in razvijajočemu se Slovanstvu, kar je vse Magjarstvo priznalo, zakaj da je privolil okupacijo teh dežel. Bo-li preustrojenje teh dežel po okusu Arpadovcev udačno, to je drugo važno vprašanje, katerega si baje naši Magjari nijso stavili v tem kritičnem trenutku.

Verjetno nij! Saj se uže tudi mnogo stoletij trudijo pomagajiti Slovake v Karpatih; in ogerske Srbe na vse mogoče še tako krivične načine zatirajo, kar najboljše osvetljuje obsodba Miletiča. A sta vendar oba naroda še vedno slovanska in krepka, da tako napredujeta na literarnem polji, da vsako leto izide skoro toliko slovanskih knjig na Ogerskem, kakor magjarskih; akopram imajo poslednji veliko politično svobodo in najlepšo priliko razvijati se na slovstvenem polji, in se zraven popašajo, podobno našim domačim renegatom, kakor bi bili vso evropsko omiko in kulturo posedli. Ker do onih dob nijso bili v stanji, mojstrovati pod ogersko krono nahajajočih se Slovanov, bodo še manj se mogli ustavljati, ko se s pridobitvijo turškega ozemlja njih število zdatno pomnoži. Črez vse Slovanom protivna prizadevanja in upiranja tega prevzetnega azijatskega naroda bode Slovanstvo korakalo mogočno na dnevni red. Vsaj so kljubu vsemu magjarskemu vpitju in vsem demonstracijam, kljubu magjarskemu hujskanju Avstrije, kakor vse Evrope na boj proti mogočnemu našemu ruskemu severnemu slovanskemu strijcu. Rusi so zmagali na Balkanu in na kongresu dosegli zboljšanje stanja slovanske raje. Tek zgodovine, narodna ideja in slovanska vzajemnost ste silnejši, nego vsa prizadevanja narodnih zatiralcev.

Prisvojenje Bosne in Hercegovine bo menda vendar prouzročilo važne spremembe v avstrijskeji notranjeji politiki. Uže v ustavovernih krogih so prepričani, da zdanji dualistični sistem se ne bo mogel dolgo vzdržati, kar kažejo s tem, da pišejo o nekeji noveji prestrojitvi Avstrije in delitvi monarhije na dva dela, nemškega in orijentalnega, poslednji s federalno ustavo. Kakšne spremembe se bodo vpejlale še nij izvestno, a iz besedij magjarskih je vidno, da se bodo nekateri magjarski veljaki zopet trudili, Slovanom prikratiti pravice, katere jim po božjih in človeških zakonih gredo. Da se zopetna sprememba avstrijske politike ne bo zgodila Slovanom v kvar, temuč v korist, za to skrbeti je dolžnost nas Slovanov samih. Treba je večjega sporazumljenja v političnem delovanji mej slovanskimi narodi avstrijskimi, kakor vso federalno stranko v Avstriji. Pametna in hvalevredna je misel Čehov, sklicati zdaj shod vseh avstrijskih federalistov v Prago k posvetovanju o prihodnem političnem delovanji federalne stranke in prihodnem programu. Želeti je temu shodu dobrega vspeha, samo paziti moramo mi avstrijski Slovani, ki sestavljamo večino federalne stranke, da to sporazumljenje ne bo ugajalo nemškemu konservativcem, a v prvej vrsti pospeševalo slovansko-narodne interese. Zraven je pa dolžnost vsacega slovanskega rodoljuba, da se ukrepi in razširi narodna zavest in ideja slovanske vzajemnosti mej vsemi slovanskimi rodovi v Avstriji. Vsaj smo v glavnem namenu vsi Slovani jedini, delati v povzdigo Slovanstva in razširjevanje omike in kulture na narodnej, slovanskeji podlagi.

Domače stvari.

— (Telovaditeljski grb slavyanski) je — tako se nam piše — gotovo uže znan mnogim vašim čitateljem, ker je bil uporabljen večkrat na vabilih ljubljanskega telovadnega društva „Sokola“ in na kartah njegovih članov; menj znan pa bode globoki pomen sestavljenja njegovega. Marsikaterega bode morda zanimalo nekaj bližnjega o njem izvedeti. — Na prvi pogled uže vidi se lepo in logično sestavljenje grba, ker on obstoji iz najvažnejšega telovadila, iz ročajev, in je uže zaradi tega pravo in jasno govoreč. Vrh tega še spominjajo četiri krogi ročajev na obliko latinskega in cirilskega pismena O, katero je začetno pismé četirim besedam: „Ognjen, odvažen, odkrit, obziren!“ S temi besedami, katere so vzdržane v podobnej obliki in z jednaki pomenom v vseh književnih jezikih slavyanskih in so telovaditeljsko gaslo slavyansko, naznačijo se one lastnosti, katere se pridobivajo posebno z gojenjem telovadbe. — A tudi sestavljenje barv je pomenljivo. Izven tega, da so to slavyanske barve, nij teško se domisliti, da spodnje rudeče polje pomeni bojišče, modro polje nad tem pa jasno nebo, s čimer se stavi pred oči radost, slavodobitje, katero zaisto ne bode izostalo, kadar bi domovina potrebovala krepkih in vrlih rok svojih sinov telovadcev, ker ti bi jo istinito branili z „ognjenostjo, odvažnostjo, odkritostjo in obzirnostjo“, in s tem nadvladali na bojišču, ter tako čisto in svetlo vzdržali svojo čast, svoj ščit, kar je grboslovno izraženo s srebrno ali belo barvo ročajev in da se vzdigate nad rudečim poljem v jasno modro nebo. — Ščit pokriva kronana čelada, iz katere se vzdiga srebern ali bel sokol z razprtima perutama; ker prvo telovadno društvo slavyansko v zlatej Pragi si je dalo ime „Sokol“, in tako sprva se je sokol razvil in vzdignol iz telovaditelstva slavyanskega. — Čeladni odeli sta rudeči in modri, nad ščitom in na obeh straneh vijen je rudečo — moder trak, na njem s srebrnimi pismeni gaslo: „Ognjen, odvažen, odkrit, obziren!“

— (Obstreljen tat.) Nek mož je šel blizu Trebnjega v sosedovo kaščo krast. Gospodar ga zasledi v kašči, teče po puško in na tata, ravno ko je hotel ta zbežati, strelf. Puška je bila nabita s kacimi 50 drobnimi svinčeniimi zrnji ali šrotlji, in strelec je tatú tako dobro zadel, da je vseh 50 zrn obtičalo deloma globoko v zadnjeji oplati — sit venia verbo — v sedalu tatovem, kateri zdaj v ljubljanskeji bolnici „leži in mlo ječi.“

— (Vojaška kasarna) v ljubljanskem predmestji Trnovem se je priredila za vojaško bolnico.

— (Čuden arestant.) Piše se nam iz Litiije 1. avgusta: Naše socijalne razmere so sicer slovenskemu občinstvu dobro znane, vendar naj le najnovejši dogodek iz našega preblaženega kraja povem, za občni narodopisni poduk in zabavo. Tikoma litijske sodnije in sodniškega zapora je bil pri nas svinjak, v katerem je sodnijski sluga ali berič prašiča redil, kar je znamenje, da se našemu beriču nič slabo ne godi, če mož poleg svoje službe še praseta redi. Minoli teden se briški svinjak, ki je bil uže postaren in v slabem stanji, na nagloma podere. Ljudje ki vse uzroke uganejo, kakor so v Litiiji, trdijo, da je prašič našega sodniškega sluga po noči tako brcal, da se je zavoljo tega svinjak po-

dr. Meni se zdi, da je to tudi istina, kajti berič je potem prašiča tudi prav po človeškem paragrafu kaznoval, — obsodil in dejal je prašiča zavoljo prestopka hudobnega poškodovanja tujega blaga v zapor, kjer sodnik obsojene ljudi zapira, in prašič briški je moral eno noč v človeškem „arestu“ prebiti. Če se mu je tudi kaj postalo naložilo, to mi, bogme, nij znano, kajti beričeva razsodba nad prasetom se nij javno razglasila. Pravi se pa, da je bil prašič v zaporu jako nemiren, da je krulil po noči, in da so se arestantje zoper tega druga zelo pritožili. To je bil gotovo prvi prašič, ki je moral zato, da je hlev podrl, svojo kazen v človeškem arestu prestati po leg človeških tatov, tepežnikov in družih tacih božjih ljudi.

— (Štajerski c. kr. namestnik) je razpisal nabiro za od toče poškodovane občine v okraju celjskem, radgonskem, lipniškem ptujskem in nemškem Landsbergu. O velikosti poškodovanja se je bil sam prepričal, nedavno je v ta namem potoval v Haloze pri Ptuj, kjer je bila toča naj večjo kvar naredila. — Za poškodovane v ptujskem okraju je presvitli cesar 1000 gld. poklonil, za one v lipniškem okraju pa 300 gld.

— (Učiteljska služba) na encrazrednici v Podčetrtku (Windisch Landsberg.) v okraju kozjanskem (Drachenburg) s 600 gld. letnih dohodkov in stanovanjem je razpisana. Prošnje se vlagajo do 26. avgusta na krajni šolski svet

Anaterinina voda za usta

po J. G. Popp-u,
c. kr. dvorni zdravnik za zobe
na Dunaji, srednje mesto, Bognergasse 2.

Boljši kot vsak drug prah za zobe, s katero se odvrnejo boleznin zob in ust, zoper gnjilobo in omajanje zob, prijetnega duha in okusa, — okrepča zobno meso, — brez primere dobro sredstvo za snaženje zob.

Da si to priljubljeno, neuprljivo pripravo morejo preskrbeti vsi krogi, so se vpeljale steklenice različnih velikosti, namreč: velika steklenica po 1 gld. 40 kr., srednja po 1 gld., mala po 50 kr.

Anaterinina pasta za zobe,

za snaženje in obvarovanje zob, za odstranjenje slabega duha in kamena na zobeh. Cena stekleni puški 1 gld. 22 kr.

Popp-ova aromatična pasta za zobe,

najizvrstnejše sredstvo za snaženje in obvarovanje notranjih ust in zob. Cena za kos 35 kr.

Rastlinski zobni prah,

snaži zobe, odpravlja zobni kamen, in površje zob se bolj in bolj bel. Skatija velja 63 kr.

Popp-ova plomba za zobe,

s katero si more vsakdo sam spoiliti votlo zobe.

Milo iz zelišč

je baš tako izvrstno kosmetično (lepotno) sredstvo, kakor tudi odpravlja prav rahlo ogrce, mozole in druge nakožne nečistote, ter nareja kožo elastično in svežo, kakor zahteva lep obraz; porablja se izvrstno tudi za kopelji,

za kateri smoter se je užo šestokrat vspešno rabila. Cena jednega kosa 30 kr. (183—3)

V blagovoljni pozor!

V zavarstvo proti ponarejanji se p. n. občinstvo opozoruje, da je na vratu vsake steklenice anaterinine ustne vode brambino znamenje (firma hygea in anaterinini izdelki) kakor je pri vsakej steklenici tudi vnanji zavitek, na katerem je dobro vidljiv vodén tisk, državni orel in ime.

Zaloge imajo v Ljubljani, vse lekarne kakor tudi gg. Ant. Krisper, Ed. Mahr, J. Karinger, F. M. Schmidt, V. Petričič, L. Pirkar, P. Lassnik, Terček in Nekrep; v Postojni: J. Kupferschmidt; v Škofjeji Loki: C. Fabiani; v Kočevju: J. Braune; na Krškem: F. Bünches; v Idriji: J. Warta; v Kranji: K. Savnik; v Litiji: Mühlwenzel, lekar; v Metliki: Matterjevi nasledniki; v Novem mestu: D. Rizzoli in J. Bergmann; v Radovljici: A. Roblek; v Kamniku: J. Macnik; v Črnomlju: J. Blazek; v Vipavi: A. Deperis.

Dunajska borza 2. avgusta.

(Izvirno telegrafski poročilo.)			
Enotni drž. dolg v bankovcih	64 gld.	35	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	66	20	
Zlata renta	74	30	
1860 drž. posojilo	113	50	
Akcije narodne banke	825	—	

Kreditne akcije			
London	264	25	
Napol.	114	85	
C. kr. cekini	9	21 1/2	
Srebro	5	47	
Državne marke	170	40	
	56	80	

Tujski.
1. avgusta:
Evropa: Lenseher iz Brna. Herzog iz Gradca. Pri Mornu: Kallier iz Pajla. — Traun iz Celja. — Kallan iz Kočevja. — Petkovšek iz Dunaja. — Löwy iz Kanije. Pri Maist: Kofler iz Dunaja. — pl. Jöklor iz Praga. — Schiesinger iz Dunaja. — Spell iz Gradca. — Kling iz Dunaja. — Baner iz Trsta. — Schwarz, Deutsch, Wagner iz Dunaja. Pri bavarskem dvoru: Schmidt iz Trebiša.

Karel S. Till
trgovsko s knjigami in papirjem, pod Trnovo št. 2, zaloge vseh potrebščin za urade in kupčijstvo; zaloge vseh potrebnih pisarniških in zavijalnih papirjev. Vse potrebščine za močvece (inkventre), silkarje in risarje. Najnovejša v konfekciji za papir. Zapisovalne in opravilne knjige. Izdelujejo se tudi monogrami na pisarniški papir, visilne karte in pisarniške zavite. (158—62)

Učencec,

slovenskega in nemškega jezika zmožen, se sprejme v šolstvo z vsem, specijalnim blagom in delovnimi pridelki Francisa Omerca v Kranji. (231—3)

Vsem kupcem se sadjem se daje na znanje, da daje oskrbovništvo gručine Pogank pri Kresnici vse sadje na drevesih v najem. (235—2)

O zdravilnej moči pravega

Wilhelmovega

kri čistilnega čaja

antiartritičnega antirevmatičnega

navajamo tale priznavajoč dopis:
Gospodu Franji Wilhelmu, lekarnarju v Neunkirchenu.

Berlin, 6. maja 1875.
Prosim, pošljite mi s povzetjem tudi letos svojega Wilhelmovega antiartritičnega antirevmatičnega kri čistilnega čaja; lanskega leta se je izkazal vrlo dobro.

Zahvaljujoč se Vam prisrčno, beležim se s poštovanjem
J. Riedel, kavarničar. (388—6)

Preiskali, uporabili in za zdravilno priznali: c. kr. vladni svetnik in v. av. vseučilišni profesor dr. E. Fenzl, vodja botaničnemu vrtu na Dunaji itd. itd., prof. Oppolzer, dr. Van Kloger v Bukareštu, dr. Rust na Dunaji, dr. Röder na Dunaji, dr. Ivan Müller, medicinski svetnik v Berlinu, dr. med. A. Groyen v Novem Jorku, dr. Raudnitz na Dunaji, dr. Hess v Berlinu, dr. Lehmann v Mošonu, dr. Werner v Vratislavi, dr. Malič v Grubisnem polju; praktični zdravniki: Hilger v Nachlingu, Russeger v Abtenavju, Truchholz v Marzalyju, Janković v Nakofalvi in mnogi drugi zdravniki,

1. pri revmatičnih boleznih;
2. pri skrnini;
3. pri boleznih v spodnjih delih telesa, onih, ki mnogo sedé;
4. pri povečšanji in nagnétu jeter;
5. pri svrabu, osobito pri lišajih;
6. pri sifilitičnih boleznih;
7. predno kdo, ki trpi navedene bolezni, misli iti v kako rudninsko kopel;
8. namesto uporabe rudninskih kopelij zoper te bolezni.

Jedino pravi prireja

Franjo Wilhelm, lekarnar v Neunkirchenu.

Zavitek, razdeljen v 8 vzemkov, prirejen po zdravniku zapovedi, z navodom uporabi v raznih jezikih 1 gld., za kolek in povezavanje 10 kr.

Svarilo. Varovati se je nakupa ponarejanj ter naj zatorej vsak zahteva vedno le „Wilhelmov antiartritičen antirevmatičen kri čistilen čaj, ker so priredki, ki slujó samo pod imenom antiartritičnih antirevmatičnih kri čistilnih čajev, jedino ponarejeni ter jaz vedno svarim pred nakupavanjem tacih.

Da ugodim p. t. občinstvu, poslal sem in imajo pravi Wilhelmov antiartritičen antirevmatičen kri čistilen čaj tudi

Ljubljana: Peter Lassnik;

Beljak: Mat. Fürst; Borgo: Josip Bettanini, lekarnar; Bruck na Muri: Albert Langer, lekarnar; Bolcan: Franjo Waldmüller, lekarnar; Bruneck: J. P. Mahl; Belovar: Rud. Siroboda, lekarnar; Briksen: Leonhard Staub, lekarnar; Celje: Baumbach-ova lekarna in Franjo Rauscher; Cormons: Hermes Codolini, lekarnar; Celovec: Karl Klemenčič; Cortina: A. Cambruzzi; Deutsch-Landsberg: Müller-jevi dediči; Esek: J. C. von Dienes, lekarnar; Josip Pobetzy, lekarnar; Fürstenfeld: A. Schröckenfuss, lekarnar; Frohnleiten: V. Blumauer; Friesach: O. Russeheim, lekarnar; A. Aichinger, lekarnar; Feldbach: Josip König, lekarnar; Gorica: A. Franzoni, lekarnar; Gradec: J. Burgleitner, lekarnar; Guttaring: S. Vatterl; Grubisnopolje: Josip Malich; Gospic: Valentin Vouck, lekarnar; Grafendorf: Josip Kaiser; Hermagor: Jos. M. Richter, lekarnar; Hall (Tirolsko): Leop. von Aichinger, lekarnar; Judenburg: F. Senekovitsch; In-nichen: J. Stapp, lekarnar; Imst: Vilj. Deutsch, lekarnar; Ivanič: Ed. Tollovic, lekarnar; Karlovec: J. Benič, lekarnar; A. E. Katšič, lekarnar; Kindberg: J. Karincič, lekarnar; Kapfenberg: Turner, lekarnar; Knittenfeld: Vilj. Vischner, lekarnar; Kranj: Karl Savnik, lekarnar; Line: Franjo pl. Erlich, lekarnar; Leoben: Ivan Peiferschy, lekarnar; Maribor: Alois Quandest; Metlika: Alfred Matter, lekarnar; Mürzzuschlag: Ivan Danjer, lekarnar; Murau: Ivan Steyrer; Mitrovica: A. Kerstenovich; Mals: Ludwig Pöll, lekarnar; Novo mesto: Dom. Rizzolli, lekarnar; Neumarkt (Štajersko): Karl Maty, lekarnar; Otočac: Edo Tomay, lekarnar; Postojna: Josip Kupferschmidt, lekarnar; Peterwardein: L. C. Junginger; Pliberg: Ivan Neusser, lekarnar; Požega: Ant. pl. Hegedüs, lekarnar; Prassberg: Ivan Tribuč; Ptuj: C. Girod, apoteker; Rottenmann: Franjo X. Illing, lekarnar; Rovereto: Richard Thales, lekarnar; Samobor: F. Schwarz, lekarnar; Sebenico: Peter Beros, lekarnar; Slov. Bistrica: Adam pl. Putkowski; Slov. gradec: G. Kordik, lekarnar; Jos. Kaligarič, lekarnar; Strassburg: J. V. Corton; St. Veit: Julian Rippert; Stainz: Valentin Timouschek; Sem-lin: D. Joannovic-a sin; Spljet: Venatio pl. Prazio, lekarnar; Schlanders: B. Würstl, lekarnar; Trst: Jak. Seravallo, lekarnar; Trient: Ant. Santoni; Trbiž: Eugen Eberlin, lekarnar; Vukovar: A. Kraicovits, lekarnar; Vinkovce: Fried. Herzig, lekarnar; Varaždin: Dr. A. Halter, lekarnar; Zagreb: Sig. Mühlbach, lekarnar; Senj: Josip Accurti, lekarnar; Zader: N. Androvič, lekarnar; Zlatar: Ivan N. Pospisil, lekarnar.